

ОЦІНКА СТАНУ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ

В сучасних умовах розвитку економіки все більшої актуальності набувають питання оцінки стану економічних суб'єктів. Оцінка фінансового стану є важливою складовою аналізу діяльності кожного підприємства, а в умовах тимчасової окупації територій необхідність даної оцінки значно зростає. Аналіз стану економічних суб'єктів є невід'ємним етапом для розробки планів та програм фінансового оздоровлення та економічної реабілітації суб'єктів господарювання.

Аналітичну оцінку стану економічних суб'єктів проводять з метою підвищення ефективності роботи суб'єкта господарювання та пошуку резервів для підвищення рентабельності діяльності аналізуючого економічного суб'єкта. Можливість прийняття ефективних управлінських рішень значною мірою залежить від результатів оцінки фінансового стану економічних суб'єктів. Необхідною є можливість визначення «спроможності підприємства протистояти негативній дії різних факторів (зовнішніх, внутрішніх та непередбачуваних), що впливають на його фінансовий стан» [1, с. 107].

Багато суб'єктів господарювання мають незадовільний фінансовий стан, відчують нестачу оборотних коштів та мають незадовільну структуру капіталу, особливо це стосується економічних суб'єктів, які постраждали в наслідок збройного конфлікту на Сході України. В Донецькій та Луганській областях було сконцентровано машинобудівну, вугледобувну, коксохімічну, металургійну, хімічну, промисловість, на підприємствах якої працювала значна чисельність висококваліфікованих працівників. Однак в нинішніх умовах розвитку Східні регіони України зазнають великого негативного впливу від різних факторів, а особливо від нестабільної економічної ситуації, яка була спричинена бойовими діями на території Донецької та Луганської областей. Внаслідок бойових дій було повністю або частково зруйновано об'єкти систем енерго-, водо-, тепlopостачання, закладів охорони здоров'я, освіти, велика кількість громадян вимушено покинула свої домівки. На підконтрольній Україні території Донбасу знаходяться підприємства, які намагаються продовжити своє функціонування, проте їх діяльність є нестабільною через проблеми з ресурсним забезпеченням і збутом продукції, а й внаслідок близькості зони бойових дій.

За словами Президента України, попередньо вартість відібраних активів дорівнює 2 млрд доларів. «Частина власників, слід віддати їм належне, згорнула виробництво. А ті, хто його продовжує, звичайно ж, хай і не розраховують на реалізацію товарів як в Україні, так і в будь-якій країні світу. Завдяки спільним зусиллям блокадників і терористів Україна втратила свої підприємства, і це, на жаль, створило абсолютно нову реальність», – заявив П.О. Порошенко. [5]

Зруйновано або пошкоджено 1080 енергетичних об'єктів (повітряні лінії електропередачі, підстанції, трансформаторні підстанції всіх рівнів напруги), системи диспетчерського керування та зв'язку, адміністративні будівлі, викрадено транспортні

засоби. Загальна сума коштів, необхідних на відновлення зруйнованих об'єктів електропостачання у Донецькій області, оцінюється в 476,6 млн. грн. За попередніми оцінками, на підконтрольній Україні території Донбасу зруйновано 60% медичних споруд, на тимчасово непідконтрольних територіях – 70%. Бюджетні втрати склали 20% економічного потенціалу, включно з орієнтовними доходами та валютними надходженнями. [2]

«Українські підприємства, захоплені бойовиками на окупованих територіях Донеччини та Луганщини, зупиняють свою роботу – про це заявив заступник міністра з питань тимчасово окупованих територій та ВПО України Георгій Тука. Металопідприємства, зокрема Алчевський і Єнакієвський комбінати, скоріше за все, якби це прикро не звучало, обладнання буде перевезено в Росію. Бо, зокрема, на Алчевському незадовго до цих подій було придбано надсучасне обладнання за величезні кошти і кредитні зобов'язання», – додав Тука [4]

Економічні втрати України від конфлікту на Донбасі в 2016 році склали 20,4% ВВП. Такі дані оприлюднено у Глобальному індексі миролюбності, опубліковані Інститутом економіки і світу в Сідней (Австралія). Згідно з дослідженням, економічна вартість насильства в країні дорівнює 20,4% ВВП, або \$66,749 млрд за індексом купівельної спроможності [3]. Однак це наведені лише деякі цифри та втрати в наслідок збройного конфлікту. Насправді реальні показники та втрати значно більші.

З вище викладеного стає зрозумілим, що економіку східних регіонів зруйновано. Для її відбудови та відновлення роботи підприємств необхідні мільярди доларів, однак зробити точні обрахунки неможливо, оскільки бойові дії йдуть до теперішнього часу, а окуповані території зазнають ще більших соціальних, економічних та екологічних втрат. Для прийняття правильних управлінських рішень необхідно оцінити реальний стан діяльності економічних суб'єктів, оцінити економічні збитки підприємств від бойових дій, визначити необхідні напрями та шляхи подолання кризових явищ. Пріоритетним напрямом подальших досліджень є розробка методики аналітичної оцінки економічних суб'єктів тимчасово окупованих територій.

Список використаної літератури:

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. / О.Я. Базилінська - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 328 с.

2. Відродження Донбасу: оцінка соціально-економічних втрат і пріоритетні напрями державної політики [Електронний ресурс] : національна доповідь / Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України ; за заг. ред. Е. М. Лібанової. - Київ : [б. в.], 2015. - 168 с.

3. Економічні втрати України від конфлікту на Донбасі склали 20,4% ВВП [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zaxid.net/ekonomichni_vtrati_ukrayini_vid_konfliktu_na_donbasi_sklali_204_vvp_n1427491

4. Українські підприємства, захоплені бойовиками на окупованих територіях Донеччини та Луганщини, зупиняють свою роботу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://24tv.ua/ukrayina_tag1119?utm_source=seocopy

5. УНІАН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economics.unian.ua/industry/1824172-poroshenko-nazvav-vartist-konfiskovanih-boyovikami-pidpriemstv-na-donbasi.html>